

Posudek disertační práce

Uchazeč ing. arch. Jiří Moos

Název disertační práce Typologie obchodních staveb v šedesátých a sedmdesátých letech 20. století v československé architektuře - Obchodní střediska a obchodní domy

Studijní program Architektura a stavitelství

Školitel prof. Ing. arch. Petr Urlich, CSc.

Oponent prof. PhDr. Petr Kratochvíl, CSc.

e-mail kratochvil.petr@volny.cz

Aktuálnost tématu disertační práce

komentář:

vynikající   nadprůměrný   průměrný   podprůměrný   slabý

Splnění cílů disertační práce

komentář:

vynikající   nadprůměrný   průměrný   podprůměrný   slabý

Metody a postupy řešení

komentář:

vynikající   nadprůměrný   průměrný   podprůměrný   slabý

Výsledky disertace - konkrétní přínosy disertanta

komentář:

vynikající   nadprůměrný   průměrný   podprůměrný   slabý

Význam pro praxi a pro rozvoj vědního oboru

komentář:

vynikající   nadprůměrný   průměrný   podprůměrný   slabý

Formální úprava disertační práce a její jazyková úroveň

komentář:

vynikající   nadprůměrný   průměrný   podprůměrný   slabý

Vyjádření k dodržení citační etiky

V pořádku

Připomínky

Závěrečné zhodnocení disertace

Práce je zcela mimořádná nejen svým rozsahem (přes 900 stran), ale zejména komplexností pojetí. Téma historických analýz a zejména ochrany či možného nového využití architektonického dědictví nedávné (socialistické) minulosti obecně a obchodních domů z té doby zvláště je dosud stále aktuální, přestože mu již byla věnována pozorornost. Nebezpečí paušálního odsouzení kvůli konotacím s komunistickým režimem hrozí stále, a k tomu dnes přistupují tlaky vyvolané komerčními zájmy a novými formami prodeje. Práci arch. Moose lze srovnávat s jinými, tématicky stejně zaměřenými publikacemi, zejména s knihou Kotvy Máje (Petr Klíma ed.) a dalšími publikacemi věnovanými jednotlivým stavbám (na knize o Kotvě, ed. Petr Urlich, se ostatně sám podílel). Předložená dizertace ovšem dosud napsané přesahuje v několika směrech: Především zasazením vlastního tématu do širšího kontextu celkového politického a ekonomického vývoje tehdejší ČSSR, podmínek architektonické tvorby a systému projektování, organizace obchodu, atd. Obohacením je také srovnání s mezinárodním vývojem této typologie (množství shromážděného empirického materiálu - popsaných obchodních staveb - je neuvěřitelné), do přehledu je zařazen nejen kompletní výčet realizací v ČR, ale i na Slovensku.

Práce je metodologicky dobře založena, jasně definované počáteční hypotézy, jsou úspěšně doloženy. Metodologie je ostatně věnována rozsáhlá pasáž práce. Systematičnost autora se projevuje v celkovém uspořádání textu i v dílčích analýzách staveb, ve schopnosti kategorizace rozsáhlé materie. Chvályhodné je též definování základních používaných pojmů (byť definovat socialismus stejně stručně jako třeba obchodní dům či středisko je činem hodně odvážným). Jednotně je pojata i přehledná obrazová dokumentace obchodních staveb jak domácích, tak zahraničních. Udivující je širší znalostí relevantních autorů a rozmanitost pramenů, o něž se jeho přístup opírá a které se neomezují na architektonickou literaturu, ale zahrnují i společenskovední tituly a krásnou literaturu (včetně např. Eposu o Gilgamešovi). Souhrně řečeno: Práce prokazuje vysokou odbornou erudici zkušeného badatele.

Oceňuji, že se autor nespokojil s historickým výkladem, nebo jen s popisem, ale hledal i příklady a cesty, jak se existující stavby mohou těmto novým nárokům přizpůsobit při zachování svých originálních hodnot. Při diskuzi během obhajoby bych se rád dozvěděl ještě více argumentů o ekonomických přednostech adaptací oproti demolicím. Pokud bych práci přece jen měl něco vytknout, pak je to paradoxně právě onen velký rozsah, jenž čtenáře jinak naplňuje úctou. Snaha vše důkladně a ze široka analyzovat a popsat vede k tomu, že někdy v tomto extenzivním textu plném odboček zapadne nebo je málo zdůrazněna hlavní nebo důležitější myšlenka. Některé pasáže - např. obecný výklad vývoje architektury, nebo vývoje forem obchodování od neolitu - by vydaly na samostatnou dizertaci nebo knihu. Občas jsem postrádal i kritičtější pohled na uváděné stavby - zejména k jejich někdy necitlivému vztahu k urbanistické situaci.

To nic ale nemění na zásadním přínosu a vysokém hodnocení práce. Její kvalita plně opravňuje doporučení k úspěšné obhajobě a udělení titulu PhD.

Doporučuji po úspěšné obhajobě disertační práce udělení titulu Ph.D.

ano

ne

Datum: 19.1.2024

Podpis oponenta: .....